

Korvaa ohjeen

OPH-6525-2023

Varhaiskasvatusta järjestävät kunnat ja kuntayhtymät
Yksityiset varhaiskasvatuksen palveluntuottajat

Ohje tietojen tallentamisesta varhaiskasvatuksen tietovarantoon

Opetushallitus on antanut määräyksen (OPH-4682-2024) varhaiskasvatusta järjestäville kunnille, kuntayhtymille ja yksityisille palveluntuottajille (jäljempänä varhaiskasvatustoimijat) tietojen tallentamisesta varhaiskasvatuksen tietovarantoon (jäljempänä Varda) varhaiskasvatuslain (540/2018) 68 § nojalla. Tämä ohje liitteineen tarkentaa määräyksen sisältöä.

Pyydämme tarvittaessa tiedottamaan tästä ohjeesta laajemmin organisaatiossanne Varda-yhteyshenkilöille ja Vardan käyttäjille sekä lisäksi kunnissa ja kuntayhtymissä varhaiskasvatuspalveluihin sekä kunnan Opintopolun vastuukäyttäjälle.

Vardan tarvitsemat resurssit ja prosessit

Varhaiskasvatustoimijan on hyvä järjestää Vardaa varten tarvittavat resurssit sekä Vardaan liittyvät prosessit ja varmistaa näin tietojen tallentaminen aikataulussa, tallennettujen tietojen oikeellisuuteen ja ajantasaisuuteen liittyvä laatutyö sekä varhaiskasvatustoimijan oma dokumentointi. Vardan parissa työskenteleville tulisi varmistaa myös perehdytys tehtäviin.

Varhaiskasvatuksen tietovaranto (Varda) tallennettavat tiedot

Tuottajan ja toimipaikkojen tiedot

Tietovarantoon on tallennettava seuraavat varhaiskasvatuksen tuottajan ja sen toimipaikkojen tiedot:

1. nimi, y-tunnus ja yhteystiedot
2. varhaiskasvatuspaikkojen määrä
3. varhaiskasvatuksen järjestämismuodot
4. toimintamuodot
5. kielet ja painotukset

Varhaiskasvatuksen henkilöstöä koskevat tiedot

Tietovarantoon on tallennettava seuraavat henkilöstön tiedot:

1. nimi, henkilötunnus, oppijanumero, äidinkieli ja *yhteystiedot*
2. toimipaikat ja varhaiskasvatuslaissa tarkoitettu työtehtävä;
3. henkilön palvelussuhde sekä henkilön työaika;
4. suoritettu varhaiskasvatuslaissa tarkoitettun kelpoisuuden tuova tutkinto;
5. osallistuminen täydennyskoulutukseen.

Kunta, kuntayhtymä ja yksityinen varhaiskasvatuksen palveluntuottaja tallentaa Vardaan työntekijän työ sähköpostiosoitteen, mikäli se käyttää varhaiskasvatuksen digitaalista laadunarviointijärjestelmää (Valssia) varhaiskasvatuslain 24 §:n mukaisen tehtävänsä täyttämiseen. Kun arviointikeskus toteuttaa kansallisen arvioinnin laadunarviointijärjestelmällä, varhaiskasvatuksen järjestäjän ja palveluntuottajan tulee osallistua järjestelmällä toteutettavaan arviointiin. Tällöin työntekijän työ sähköpostiosoite on tallennettava Vardaan. Laadunarviointijärjestelmän käytöstä säädetään Kansallisesta koulutuksen arviointikeskuksesta annetussa laissa (1295/2013).

Varhaiskasvatuksessa olevaa lasta koskevat tiedot

Tietovarantoon on tallennettava seuraavat varhaiskasvatuksessa olevaa lasta koskevat tiedot:

1. nimi, henkilötunnus, oppijanumero, äidinkieli ja kotikunta
2. toimipaikka, jossa lapsi on varhaiskasvatuksessa
3. varhaiskasvatuslain 17 §:ssä tarkoitetun hakemuksen toimittamispäivämäärä
4. varhaiskasvatuslain 18 §:ssä tarkoitetun päätöksen tai sopimuksen alkamis- ja päättymispäivämäärä
5. varhaiskasvatusoikeuden tuntimääräinen laajuus ja sen käyttöön liittyvät tiedot
6. tieto varhaiskasvatuksen järjestämisestä vuorohoitona
7. varhaiskasvatuksen järjestämismuoto

Itse tuottamiensa palveluiden lisäksi kunta tai kuntayhtymä tallentaa muiden varhaiskasvatuslain 5 §:ssä tarkoitetulla tavalla järjestämässään varhaiskasvatuksessa olevien lasten osalta 70 §:n 3 momentin 1 ja 3-7 kohdassa tarkoitetut tiedot. Kunta voi myös vuodesta 2020 lähtien sopia yksityisen palveluntuottajan kanssa palvelusetelillä tai ostopalveluna toteutetussa varhaiskasvatuksessa olevan lapsen tietojen siirtämis-/tallentamistehtävän siirrosta yksityiselle palveluntuottajalle. Ks. tarkempi ohjeistus sivulta <https://wiki.eduuni.fi/x/rIZcCw>.

Varhaiskasvatuksessa olevan lapsen vanhempien tai muiden huoltajien tiedot

Tietovarantoon on tallennettava seuraavat huoltajien tiedot:

1. nimi, henkilötunnus, oppijanumero, äidinkieli, kotikunta ja yhteystiedot;
2. varhaiskasvatuksen asiakasmaksun määrä ja palvelusetelin arvo;
3. varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista annetun lain mukainen perheen koko;
4. maksupäätöksen alkamis- ja päättymispäivämäärä.

Varhaiskasvatuksessa annettavaa tukea koskevat tiedot

Kuntien ja kuntayhtymien on tallennettava tietovarantoon 15 e §:ssä tarkoitettujen päätösten lukumäärät lapsen iän perusteella jaoteltuina. Tiedot tulee tallentaa kunnallisista ja yksityisistä palveluntuottajista erikseen.

Kunta tai kuntayhtymä tallentaa varhaiskasvatuksessa tehostettua, erityistä tukea ja yleisen tuen tukipalveluita koskevien hallintopäätösten lukumäärät.

Tiedot tallennetaan erikseen lapsen tilastointipäivänä määräytyvän iän mukaisesti:

1. 0-2-vuotiaiden,
2. 3-vuotiaiden,
3. 4-vuotiaiden,
4. 5-vuotiaiden ja
5. 6-vuotiaiden osalta.

Kunnat ja kuntayhtymät raportoivat hallintopäätösten määrät, jotka ovat voimassa tilastointipäivänä.

Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa olevien lasten tuen tiedot pitävät sisällään niiden lapsien hallintopäätökset, joiden varhaiskasvatus on kunnan tai kuntayhtymän järjestämää. Yksityisessä varhaiskasvatuksessa olevien lasten tuen tiedot pitävät sisällään niiden lapsien hallintopäätökset, joiden varhaiskasvatus on järjestetty ostopalveluna, palvelusetelillä, yksityisen hoidon tuella tai ilman yksityisen hoidon tukea.

Edellä mainittuja tietoja avataan Vardan tietoluettelossa. Tietoluettelo löytyy suomeksi sivulta <https://wiki.eduuni.fi/x/krMhHQ> ja ruotsiksi sivulta <https://wiki.eduuni.fi/x/2b97HQ>

Tietojen tallentamisen ajankohdat

Tiedot tulee tallentaa Vardaan viipymättä ja ajantasaisesti sen jälkeen, kun tieto on syntynyt ja tallennettu varhaiskasvatusta järjestävän kunnan, kuntayhtymän ja yksityisen palveluntuottajan (yksityinen päiväkotitoiminta, ryhmäperhepäiväkotitoiminta ja perhepäivähoitajan) omaan operatiiviseen tietojärjestelmään tai henkilörekisteriin.

Tämän jälkeen varhaiskasvatustoimijan tulee ilmoittaa uudet tiedot sekä päivittää ja korjata tiedot ajantasaisesti viipymättä Vardaan aina, kun varhaiskasvatustoimijan operatiiviseen tietojärjestelmään tai muuhun henkilörekisteriin taikka varhaiskasvatuksen tietovaranto Vardaan tallennettuihin tietosisältöihin kohdistuu muutoksia.

Tietojen tulee olla rajapinnalla tallennettaessa Vardassa yhden (1) vuorokauden kuluessa. Käyttöliittymällä tallennettaessa tietojen tulee olla ajan tasalla Vardassa kuukauden 15. päivään sekä kuukauden viimeiseen päivään mennessä. Jos tämän kuluvan aikajakson aikana tiedoissa ei ole tapahtunut muutoksia, Vardan käyttöliittymään ei tarvitse kirjautua tietojen tallentamiseksi.

Vardaan tallennetaan vuokratun henkilöstön tiedot toteuman mukaan vähintään kaksi kertaa vuodessa seuraavasti: tilanne 1.1.-30.6. tallennetaan 31.8. mennessä ja tilanne 1.7.-31.12. tallennetaan 31.1. mennessä.

Vardaan tallennetaan varhaiskasvatuksessa annettavan tuen hallintopäätösten määrät kaksi kertaa vuonna 2024. Hallintopäätösten määrä tilastointipäivämääränä 31.5.2024 tallennetaan 30.6.2024 mennessä ja hallintopäätösten määrä tilastointipäivämääränä 31.12.2024 tallennetaan 31.1.2025 mennessä. Vuodesta 2025 lähtien tilastointipäivämääriä on vain yksi ja tieto hallintopäätösten määrästä tilastointipäivämääränä 31.12. tallennetaan 31.1. mennessä.

Tiedon laadun varmistaminen

Koska varhaiskasvatustoimijat ovat sopimussuhteessa Vardaan tietoa siirtävien järjestelmien toimittajiin, varhaiskasvatustoimijan on hyvä varmistua automaattisten tiedonsiirtojen kohdalla siitä, että tietoja siirtävät järjestelmät siirtävät sekä uusia että päivitettyjä tietoja oikein Vardaan Opetushallituksen ohjeistuksen mukaisesti ja että virhetilanteissa tietojen poisto Vardasta onnistuu varhaiskasvatustoimijan käytössä olevan järjestelmän kautta.

Varhaiskasvatustoimija voi seurata tallennettujen tietojen oikeellisuutta ja ajantasaisuutta Vardan käyttöliittymän kautta. Tallennettujen tietojen oikeellisuus ja ajantasaisuus on tärkeää, jotta esimerkiksi Vardasta voidaan luovuttaa luotettavia tietoja viranomaisille lakisääteisten tehtävien hoitoon. Työkaluja tiedon laatuun löytyy Vardan käyttöliittymästä kohdasta Raportit.

Uudet varhaiskasvatustoimijat

Uudet varhaiskasvatustoimijat aloittavat vaadittujen tietojen tallentamisen Vardaan silloin, kun varhaiskasvatustoiminta alkaa. Mikäli toiminta käynnistyy yritystason kautta, toimintansa päättävän varhaiskasvatustoimijan Vardaan tallentamien tietojen rekisterinpitäjyys siirtyy uudelle varhaiskasvatustoimijalle.

Valviran ja aluehallintovirastojen Soteri-rekisteristä luvan saaneiden yksityisten päiväkotien organisaatiotiedot siirtyvät automaattisesti Opetushallituksen palveluihin 1.7.2024 alkaen. Yksityinen päiväkotitoimija nimeää Varda-pääkäyttäjän luvan hakemisen yhteydessä. Kun palveluntuottaja on saanut päätöksen luvasta aluehallintovirastosta, siirtyvät varhaiskasvatustoimijan tiedot automaattisesti Opetushallitukselle. Nimetty Varda-pääkäyttäjä saa Opetushallitukselta kutsun, jonka avulla hän voi luoda itselleen tunnuksen ja salasanan ja aloittaa tietojen tallentamisen Vardaan. Kunnan tai kuntayhtymän ei tarvitse hyväksyä yksityistä päiväkotia Vardan erillisessä rekisteröitymissovelluksessa.

Yksityinen perhepäivähoitaja ja ryhmäperhepäiväkoti rekisteröityy Opetushallituksen rekisteröitymispalvelussa osoitteessa <https://virkailija.opintopolku.fi/varda-rekisterointi/> ennen kuin aloittaa tietojen tallentamisen Vardaan. Yksityinen perhepäivähoitaja tai ryhmäperhepäiväkoti voi rekisteröitymisen yhteydessä valita rekisteröinnin käsittelijäksi yhden tai useamman kunnan, jossa se toimii palveluntuottajana. Kunnan tehtävänä on hyväksyä tai hylätä yksityisen palveluntuottajan rekisteröityminen Vardaa varten. Yksityinen perhepäivähoitaja tai ryhmäperhepäiväkoti voi aloittaa tietojen tallentamisen Vardaan vasta sen jälkeen, kun kunta on hyväksynyt rekisteröitymisen.

Ohje yksityisille palveluntuottajille rekisteröitymiseen löytyy osoitteesta <https://wiki.eduuni.fi/x/F4ZcCw> ja kunnille ja kuntayhtymille rekisteröitymistien käsittelyyn osoitteesta <https://wiki.eduuni.fi/x/GoZcCw>

Tietojen tallentamistapa

Varhaiskasvatustoimijoiden tulee siirtää tuottajan, toimipaikkojen, lasten ja huoltajien tiedot Vardaan ensisijaisesti varhaiskasvatuksen operatiivisesta tietojärjestelmästä sekä henkilöstön tiedot henkilöstöhallinnossa käytössä olevasta operatiivisesta tietojärjestelmästä tai operatiivisista järjestelmistä REST-tyyppisellä tiedonsiirtorajapinnalla, jossa dataformaattina on JSON. Tiedonsiirtorajapinnan käyttäminen on suositeltavaa, koska se pitää tiedot ajantasaisina automaattisesti ja vähentää manuaalista työtä.

Tuottajan, toimipaikkojen, lasten ja huoltajien tietojen osalta Vardaan voi integroida yhden tietojärjestelmän, varhaiskasvatuksessa annettavan tuen tietojen osalta Vardaan voi integroida yhden tietojärjestelmän ja henkilöstön tietojen osalta korkeintaan kolme eri järjestelmää. Opetushallitus ohjeistaa integroimaan Vardaan henkilöstötietojen osalta yhden tietojärjestelmän, mutta mikäli tietosisällöt sijaitsevat eri järjestelmissä ja varhaiskasvatustoimijan on tarpeen tehdä useampi integraatio, integraatioita voi tehdä tietosisältöryhmittäin seuraavasti:

1. työntekijätiedot (henkilötiedot, tutkinto, työntekijän tiedot, palvelussuhteen tiedot, pääasialliset työskentelypaikat ja pidempi poissaolo)
2. täydennyskoulutustiedot
3. vuokrattu henkilöstö

Mikäli integraatio varhaiskasvatustoimijan käytössä olevasta järjestelmästä/järjestelmistä Vardaan ei ole mahdollinen, tulee varhaiskasvatustoimijan vaihtoehtoisesti tallentaa tiedot Vardaan käyttöliittymällä, joka löytyy osoitteesta: virkailija.opintopolku.fi/varda/.

Tiedonsiirto rajapinnan kautta ja tietojen tallentaminen käyttöliittymän kautta ovat toisensa poissulkevia menetelmiä toimipaikan sekä lasten ja huoltajien tietojen sekä varhaiskasvatuksessa annettavan tuen tietojen kohdalla.

Esimerkiksi, jos lapsen tiedot tai varhaiskasvatuksessa annettavan tuen tiedot on tallennettu Vardaan integraation kautta, tietoja ei voi muokata käyttöliittymässä.

Varhaiskasvatustoimijan tietoja voi tallentaa sekä integraatiolla että käyttöliittymällä. Esimerkiksi jos varhaiskasvatustoimija tallentaa toimipaikkojen, lasten ja huoltajien tietoja integraatiolla, toimijan tiedot voi tallentaa käyttöliittymällä Vardaan tai jos tiedot siirretään ensimmäisessä tiedonsiirrossa Vardaan, mutta niitä ei päivitetä integraatiolla, tiedot voi päivittää Vardan käyttöliittymässä.

Henkilöstön tietoja on mahdollista tallentaa Vardaan joko integraation, käyttöliittymän tai näiden yhdistelmän avulla. Varhaiskasvatustoimija voi esimerkiksi tallentaa työntekijätiedot järjestelmäintegraation kautta sekä täydennyskoulutustiedot ja tiedot vuokratusta henkilöstöstä käyttöliittymän kautta. Yksittäisen tietosisältöryhmän tiedot voi kuitenkin tallentaa Vardaan vain yhdellä, valitulla tavalla.

Tarvittaessa tietojen tallentamistapaa voi vaihtaa. Lue lisää tallentamistavan vaihtamisesta: <https://wiki.eduuni.fi/x/MIVcCw>

Käyttöoikeudet ja tunnukset varhaiskasvatuksen tietovarantoon

Varhaiskasvatustoimija tarvitsee tietojen tallentamiseen ja katseluun käyttöoikeudet Vardaan. Vardan käyttöoikeuksia anotaan ja hallinnoidaan Opetushallituksen Opintopolku-palvelussa osoitteessa [virkailija.opintopolku.fi/](https://wiki.eduuni.fi/x/MIVcCw).

Kunnassa Opintopolun vastuukäyttäjä myöntää kunnan Varda-pääkäyttäjän käyttöoikeudet Vardaan. Yksityinen palveluntuottaja määrittelee rekisteröitymisessä Vardaa varten itse lomakkeella henkilön, jolle haluaa myöntää Varda-pääkäyttäjän käyttöoikeudet Vardaan.

Varhaiskasvatustoimijan Varda-pääkäyttäjä voi käyttöoikeudet saatuaan myöntää organisaation muille Vardan käyttäjille käyttöoikeuksia Vardaan. Jokaisella kunnalla, kuntayhtymällä ja yksityisellä päiväkodilla tulisi olla *vähintään* kaksi Varda-pääkäyttäjää. Yksityinen perhepäivähoitaja saa Varda-pääkäyttäjän oikeudet Vardaan, eikä voi myöntää käyttöoikeuksia muille. Tarvittaessa esimerkiksi suuret varhaiskasvatustoimijat voivat ottaa myös Varda-käyttöoikeusvastaavan roolin käyttöönsä.

Varhaiskasvatustoimija varmistaa, että pääsy tietoihin on vain henkilöillä, joiden työtehtäviin henkilötietojen käsittely kuuluu ja että henkilöt käsittelevät tietoja ainoastaan annettujen ohjeiden mukaisesti.

Varhaiskasvatustoimijan tulee huolehtia, että Varda-pääkäyttäjien käyttöoikeudet sekä muut Varda-työskentelyssä tarpeelliset käyttöoikeudet ovat voimassa. Lisätietoja Vardan käyttäjähallinnasta ja käyttöoikeuksista löytyy sivulta: <https://wiki.eduuni.fi/x/x4RcCw>.

Kunnissa ja kuntayhtymissä pelkkä Varda-pääkäyttäjä -rooli ei riitä tietojen tallentamiseen Vardaan. Kunta ja kuntayhtymä tarvitsevat tietojen tallentamiseen Vardaan joko palvelukäyttäjätunnuksen automaattisia tiedonsiirtoja varten tai Vardan käyttöliittymällä tapahtuvaan tallentamiseen tallentaja-käyttöoikeudet kuhunkin tallennettavaan tietosisältöön.

Käyttöoikeudet ovat voimassa korkeintaan vuoden kerrallaan, minkä jälkeen käyttäjä saa muistutuksen käyttöoikeuksien voimassaolon päättymisestä.

Varda-pääkäyttäjä sulkee käyttöoikeudet, kun henkilö ei enää tarvitse työtehtäviensä hoitamiseen pääsyä Vardaan tai kun henkilö siirtyy pois varhaiskasvatustoimijan palveluksesta.

Mikäli varhaiskasvatustoimija myöntää käyttöoikeuksia muille kuin oman organisaation henkilöille (esim. järjestelmätoimittajille) osapuolten tulee tehdä sopimus henkilötietojen käsittelystä. Ohjeistusta sopimuksen tekemisestä löytyy sivulta <https://wiki.eduuni.fi/x/r1ZcCw>.

Automaattiset tiedonsiirrot

Automaattiset tiedonsiirrot Vardaan tapahtuvat samalla palvelukäyttäjätunnuksella tuottajan, toimipaikkojen ja lasten tietoja sekä huoltajatietoja siirrettäessä.

Jos samasta varhaiskasvatusjärjestelmästä siirretään Vardaan lisäksi henkilöstötiedot tai varhaiskasvatuksessa annettavan tuen tiedot, samaa palvelukäyttäjätunnusta voi käyttää edelleen. Muutoin automaattiset henkilöstökokonaisuuden tai varhaiskasvatuksessa annettavan tuen tiedonsiirrot Vardaan vaativat omat palvelukäyttäjätunnukset. Kullekin Vardaan integroitavalle järjestelmälle luodaan oma palvelukäyttäjätunnus, jolle lisätään tarvittava käyttöoikeus/käyttöoikeudet siirrettävän tietosisältöryhmän (työntekijätiedot, täydennyskoulutustiedot, tiedot vuokratusta henkilöstöstä mukaan.

Kunnassa ja kuntayhtymässä kunnan Varda-pääkäyttäjä tekee tarvittavat palvelukäyttäjätunnukset tiedonsiirtoihin. Mikäli yksityinen palveluntuottaja tarvitsee palvelukäyttäjätunnuksia siirtääkseen tiedot Vardaan, tekee Opetushallitus pyynnöstä tarvittavat palvelukäyttäjätunnukset. Pyyntö tulee lähettää sähköpostitse osoitteella varda@opintopolku.fi.

Tietovarannon yhteisrekisterinpitäjät ja niiden vastualueet

Kunnat, kuntayhtymät ja yksityiset palveluntuottajat sekä Opetushallitus toimivat varhaiskasvatuksen tietovaranto Vardassa yhteisrekisterinpitäjinä. Yhteisrekisterinpitäjistä ja niiden vastuualueista säädetään tarkemmin varhaiskasvatuslain 67 §:ssä.

Varhaiskasvatuslain 67 § 1 momentin mukaan **kunta, kuntayhtymä tai yksityinen palveluntuottaja vastaa** tietovarantoon tallentamiensa tietojen sisällöstä ja virheettömyydestä sekä siitä, että tiedot pidetään ajantasaisina.

Varhaiskasvatustoimijat vastaavat tietosuoja-asetuksen (2016/679) 12 §:n mukaisen informointivelvoitteen toteuttamisesta silloin, kun varhaiskasvatuksessa olevaa lasta koskevat tiedot kerätään ja tallennetaan varhaiskasvatustoimijan operatiiviseen tietojärjestelmään tai muuhun henkilörekisteriin. Kun tiedot kerätään tietosuoja-asetuksen 13 artiklan mukaisesti suoraan rekisteröidyltä eli lapsen vanhemmilta tai muilta huoltajilta, heille on tietojen keräämisen yhteydessä annettava 13 artiklassa yksilöidyt tiedot. Mikäli varhaiskasvatuksessa olevaa lasta koskevat tiedot saadaan muualta, lapsen vanhempia tai muita huoltajia tulee informoida tietosuoja-asetuksen 14 artiklan mukaisesti.

Osana informointivelvoitetta varhaiskasvatustoimijan tulee ilmoittaa henkilötietojen tallentamisesta varhaiskasvatuksen tietovaranto Vardaan sekä niistä tahoista, joille tietoja luovutetaan Opetushallituksen ylläpitämästä varhaiskasvatustietojen luovutuspalvelusta. Opetushallitus tiedottaa varhaiskasvatustoimijoille, mille tahoille tietoja säännönmukaisesti luovutetaan, jotta varhaiskasvatustoimijat pystyvät toteuttamaan informointivelvoitteensa.

Varhaiskasvatustoimijan on tietosuoja-asetuksen 16 artiklan mukaisesti oikaistava ilman aiheetonta viivytystä rekisteröityä koskevat epätarkat, virheelliset tai puutteelliset henkilötiedot. Mikäli varhaiskasvatustoimijan operatiivisen tietojärjestelmän tai muun henkilörekisterin taikka varhaiskasvatuksen tietovaranto Vardan tietosisällössä on virhe, korjausvaatimus tehdään suoraan varhaiskasvatustoimijalle. Tarvittaessa Opetushallitus ohjaa korjausvaatimukset varhaiskasvatustoimijan käsiteltäväksi ja oikaistavaksi. Mikäli virhe johtuu tietovarannon teknisestä virheestä, Opetushallitus vastaa järjestelmävirheen korjauksesta.

Opetushallitus ilmoittaa henkilötietojen oikaisusta, poistoista ja käsittelyn rajoituksista kaikille niille tahoille, joille säännönmukaisesti luovutetaan tietoja varhaiskasvatuksen tietovaranto Vardasta.

Informoinnin yhteydessä annettavista tiedoista on säädetty tietosuoja-asetuksen 13 ja 14 artiklassa. Opetushallitus on tämän ohjeen liitteeksi tuottanut mallilausekkeita sekä rekisteröidyille Vardasta suomeksi, ruotsiksi tai englanniksi jaettavat mallitiedotteet. Varhaiskasvatustoimija voi käyttää materiaaleja rekisteröityjen Vardasta informoimiseen esimerkiksi verkkopalvelussaan.

Opetushallitus vastaa varhaiskasvatuslain 67 § 2 momentin mukaan tietovarannon yleisestä toiminnasta sekä ohjelmointirajapinnoista tietojen tallentamista, käsittelyä ja luovutusta varten. Opetushallitus vastaa myös tietovarannon käytettävyydestä, eheydestä ja muuttumattomuudesta sekä suojaamisesta ja säilyttämisestä. Opetushallitus vastaa tietovarannosta

tapahtuvan tietojen luovutuksen lainmukaisuudesta ja ohjelmointirajapintojen avaamisen edellytysten tutkimisesta. Opetushallitus on velvollinen ilmoittamaan muille rekisterinpitäjille ohjelmointirajapintojen avaamisesta. Opetushallitus vastaa tutkimusluvan antamisesta tietovarannon tietojen luovutusta tutkimuskäyttöä varten.

Opetushallitus vastaa tietovarantoon tallennettujen tietojen osalta tietosuojasetuksen (2016/679) 15 artiklan mukaisesta rekisteröidyn oikeudesta saada pääsy häntä koskeviin henkilötietoihin, 18 artiklan mukaisesta oikeudesta rajoittaa käsittelyä sekä 19 artiklan mukaisesta henkilötietojen oikaisua, poistoa tai käsittelyn rajoitusta koskevasta ilmoitusvelvollisuudesta tietoja vastaanottaneille tahoille.

Jos kunta, kuntayhtymä tai yksityinen palveluntuottaja lakkaa eivätkä kyseisen rekisterinpitäjän tehtävät siirry toiselle oikeushenkilölle, kyseisten tietovarantoon tallennettujen tietojen osalta rekisterinpitäjänä toimii Opetushallitus.

Opetushallitus kerää lokitietoa palvelun käytöstä. Lokitiedoista muodostuu lokitietorekisteri, jonka rekisterinpitäjänä toimii Opetushallitus.

Tietojen luovuttaminen ja katselu Vardasta

Tietojen luovuttamisesta ja katselemisesta Vardasta säädetään varhaiskasvatuslain 73 §:ssä.

Tietoja voidaan luovuttaa Vardasta viranomaiselle varhaiskasvatustietojen luovutuspalvelun avulla viranomaisen lakiin tai laissa säädettyyn tehtävään perustuvan tiedonsaantioikeuden nojalla, salassa pidettäviä tietoja kuitenkin vain, jos tiedon antamisesta tai oikeudesta tiedon saamiseen laissa erikseen nimenomaisesti säädetään.

Viranomaiset saavat palvelusta tietoja ohjelmointirajapinnan avulla, katseluyhteydellä tai muutoin sähköisessä muodossa. Opetushallitus voi luovuttaa tietoja Vardasta viranomaiselle, jolla varhaiskasvatuslain tai muun lain nojalla on oikeus käsitellä tietoja. Viranomaisen on tietoja pyytäessään ilmoitettava Opetushallitukselle tietojen käyttötarkoitus ja muut tiedon luovuttamisen edellytysten selvittämiseksi tarpeelliset seikat sekä selvitys siitä, että tietojen suojauksesta huolehditaan asianmukaisesti.

Tietovarantoon ei sovelleta viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) tiedon luovuttamista koskevia säännöksiä, tieteellistä tutkimusta varten luovuttamista lukuun ottamatta, eikä tietoineistojen tuottamista pyynnöstä koskevaa 21 §:ää.

Opetushallitus tuottaa varhaiskasvatuslain 69 § mukaan tietovarantoon tallennetuista tiedoista vuosittain varhaiskasvatuksen arvioinnin, kehittämisen, tilastoinnin, tutkimuksen ja muun seurannan sekä ohjauksen tietoineistoja siten kuin opetus- ja kulttuuriministeriö määrää.

Vardan tietojen luovutuksesta kerrotaan sivulla <https://wiki.eduuni.fi/x/8oZcCw>.

Pääsy omaan tietoihin

Vardan kansalaisnäkyä eli Vardaan rekisteröidyn kansalaisen katseluyhteys, joka sisältää huoltajalle lapsen varhaiskasvatustietojen katselun sekä työntekijälle ja huoltajalle hänestä itsestään Vardaan tallennettujen tietojen katselun, toimii Opetushallituksen Oma Opintopolku -palvelussa osoitteessa <https://opintopolku.fi/oma-opintopolku/>. Mikäli palvelun käyttö ei onnistu, omien tai huollettavien tietojen katselua voi pyytää lomakkeella, joka löytyy Vardan tietosuojaselosteen kautta sivulta <https://opintopolku.fi/konfo/fi/sivu/varda-palvelun-tietosuojaseloste>.

Tietojen säilytysaika

Varhaiskasvatuslain 72 § mukaan varhaiskasvatuksen järjestäjää ja tuottajaa koskevat tiedot säilytetään Vardassa, kunnes viisi (5) vuotta on kulunut sen kalenterivuoden päättymisestä, jona varhaiskasvatuksen järjestäjän tai tuottajan toiminta lakkasi.

Varhaiskasvatuksen henkilöstöä koskevat tiedot säilytetään tietovarannossa, kunnes viisi (5) vuotta on kulunut sen kalenterivuoden päättymisestä, jona henkilön työsuhde varhaiskasvatuksen tehtävissä päättyi.

Lasta ja lapsen huoltajia tai muita laillisia edustajia koskevat tiedot säilytetään tietovarannossa, kunnes viisi (5) vuotta on kulunut sen kalenterivuoden päättymisestä, jona lapsen oikeus varhaiskasvatukseen päättyi.

Varhaiskasvatuksen tuen hallintopäätöksiä koskevat lukumäärätiedot säilytetään tietovarannossa, kunnes viisi (5) vuotta on kulunut vuosittaisen tiedonkeruun päättymisestä.

Oppijanumero, nimi sekä henkilötunnus tai muut yksilöimiseksi tarvittavat tiedot säilytetään pysyvästi (**Laki** valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä (884/2017, 3§)).

Lokitietorekisterin tiedot säilytetään viisi (5) vuotta niiden syntymisestä.

Kun Vardaan tallennettu lapsi päättää varhaiskasvatuksen, maksutieto päättyy, työntekijä päättää työskentelyn varhaiskasvatuksessa tai toimipaikan tai varhaiskasvatustoimijan toiminta päättyy, tulee Vardaan tallentaa päättymispäivämäärä. Oikein tallennettuja tietoja ei saa poistaa Vardasta.

Opetushallitus poistaa Vardasta ne tiedot, joiden säilytysaika on päättynyt. Kansallisarkiston päätöksen (KA/14277/07.01.01.03.01/2020) mukaan Vardan tiedot säilytetään pysyvästi sähköisessä muodossa Kansallisarkistossa, jonne Opetushallitus siirtää tiedot Vardan säilytysajan päätyttyä.

Edellä mainitut varhaiskasvatuslaissa säädetyt määräajat eivät suoraan koske varhaiskasvatustoimijan omissa varhaiskasvatuksen operatiivisissa tietojärjestelmissä tai henkilörekistereissä olevien tietojen säilytysaikoja. Varhaiskasvatustoimijan tulee erikseen määritellä henkilötietojen säilyttämisaikat omissa operatiivisissa tietojärjestelmissään ja henkilörekistereissään.

Koulutus ja ohjaus

Opetushallitus järjestää Varda-klinikoita *säännöllisesti*. Lisäksi Opetushallitus järjestää koulutuksia tarpeen mukaan. Tietoa ja ohjeistusta Vardasta löytyy osoitteesta: <https://wiki.eduuni.fi/x/WYRcCw>. Klinikoita ja koulutuksia koskevat materiaalit löytyvät sivun <https://wiki.eduuni.fi/x/TYVcCw> kautta.

Ohjeistusta varhaiskasvatustoimijalla käytössä olevan, Vardaan tietoja siirtävän järjestelmän käyttöön on hyvä kysyä suoraan järjestelmätoimittajalta.

Jos varhaiskasvatustoimija siirtää tietoja automaattisella tiedonsiirrolla Vardaan, tulee toimijan ottaa tiedonsiirtojen ongelmatilanteissa ensin yhteyttä järjestelmätoimittajaan ja vasta tämän jälkeen Vardan asiakaspalveluun.

Opetushallituksen varhaiskasvatuksen tietovaranto Vardan asiakaspalvelu palvelee arkisin virka-aikana osoitteessa varda@opintopolku.fi.

Tämä ohje korvaa 21.12.2023 annetun Opetushallituksen ohjeen *OPH-6525-2023*.

Pääjohtaja Minna Kelhä

Opetusneuvos Petteri Kallio

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Opetushallituksen asianhallintajärjestelmässä.

LIITTEET

Opetushallituksen mallilausekkeet informointivelvoitteen toteuttamiseksi varhaiskasvatuksen tietovarannosta
Opetushallituksen mallitiedote varhaiskasvatustoimijan lasten ja huoltajien informointiin
Opetushallituksen mallitiedote varhaiskasvatustoimijan työntekijöiden informointiin

TIEDOKSI

Kuntien ja kuntayhtymien *Varda-pääkäyttäjät*
Yksityisten varhaiskasvatuksen palveluntuottajien *Varda-pääkäyttäjät*
Opetushallituksen osastot
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Aluehallintovirastot (AVI)
Elintarviketurvallisuusvirasto (EVIRA)
Kansallinen koulutuksen arviointikeskus (Karvi)
Kansaneläkelaitos (KELA)
Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto (Valvira)
Suomen Kuntaliitto
Terveysten ja hyvinvoinnin laitos (THL)
Tilastokeskus
Työ- ja elinkeinoministeriö
Valtiokonttori
Valtiovarainministeriö